

IN MEMORIAM

LEONARDAS GUTAUSKAS

(1938 11 06 – 2021 09 25)

2021 m. rugsėjo 25 dieną iškeliavo į amžinybę Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, Lietuvos dailininkų sąjungos narys, tapytojas, rašytojas Leonardas Gutaszkas.

Menininkas gimė 1938 m. Kaune. 1965 m. baigė scenografijos studijas Lietuvos dailės institute. Nuo 1989 m. buvo grupės „24“ narys, o 1967 m. – Rašytojų sąjungos, nuo 1976 m. – Dailininkų sąjungos narys. 1961 m. literatūroje jis debiutavo su eilėraščių rinkiniu „Ištrūko mano žirgai“. Gutaszkas buvo vienas žinomiausių Lietuvos menininkų, priskiriamas prie klasikų. Pradėjęs profesionalaus menininko karjerą 60-aisiais, 2001 m. jis buvo įvertintas Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija už prozos ir poezijos kūrinius. Jis dirbo tapybos srityje, rašė prozą ir poeziją, iliustravo knygas vaikams.

Nutapė portretų (Sigitas Geda, 1969 m., Juozas Aputis, 1978 m., Petras Mazūras, 1983 m.), natiurmortų, religinių, mitologinių, abstrakčių kompozicijų („Ūla“ 1969 m., „Močiutės atminimui“ 1970 m., „Atsisveikinimas su sena sodyba“ 1974 m., „Motina. Vaikas ir sodas“ 1981 m., „Mergaitė su mediniu paukščiu“ 1982 m., „Žuvis ant žalios staltiesės“ 1983 m., „Malda“ 1993 m.). Jo tapyba išsiskiria savita bendražmogiškų temų – amžinybės, tautos istorijos ir atminties, žmogaus tobulėjimo interpretacija. Paveikluose vyrauja sakralinė, iškilminga nuotaika, vaizdai metaforiškai, paremti poetiniais įvaizdžiais, senovės graikų, Rytų civilizacijų, lietuvių tautodailės simboliais ir vaizdiniais, gamtos motyvai savitai perkurti. Ankstyviesiems paveikslams būdinga ekspresyvus dekoratyvumas, rafinuota secesinė stilizacija, vėlesniems – statiški, simboliški, meditatyvūs vaizdai. Figūros vaizduojamos sąlyginėje erdvėje, naudojami ikonografiniai elementai, simetriška, panaši į altorių paveikslus kompozicija, prislopintų sidabrinų spalvų gama.

Nuo 1960 m. dalyvavo parodose Lietuvoje ir užsienyje. Surengė visą eilę individualių parodų Lietuvoje. Menininko kūrinių turi Lietuvos dailės muziejus, Nacionalinis Čiurlionio dailės muziejus, užsienio muziejai: Tretjakovo galerija, Puškino muziejus Maskvoje, Hamburgo katalikų akademija Vokietijoje, Sarmedes Municipalitetas Italijoje.

1995 m. menininkui buvo įteikta Stasio Šimkaus I premija už eiles N. Sinkevičiūtės „Spalvotam ciklui“, 1998-aisiais – Vyriausybės meno premija, 2001-aisiais – Nacionalinė premija, 2002-aisiais – premija už geriausią metų knygą vaikams, 2007-aisiais – Žemaitės premija, 2008-aisiais – Aisčio premija, 2011-aisiais – Vilniaus mero premija, 2014-aisiais – ordinas „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžius.

Menininkas Leonardas Gutaszkas amžino atilsio atgulė Karveliškų kapinėse.

Lietuvos dailininkų sąjungos vardu reikiame nuoširdžią užuojautą Leonardo Gutaszko artimiesiems, draugams ir visiems, pažinojusiems menininką.